

**Disputatio medica inauguralis, de cynanche maligna ... / eruditorum
exameni subijcit Christopherus Cooper.**

Contributors

Cooper, Christopher.
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Glasguae : Typis Jacobi Mundell, 1799.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/nqrya47k>

Provider

Royal College of Surgeons

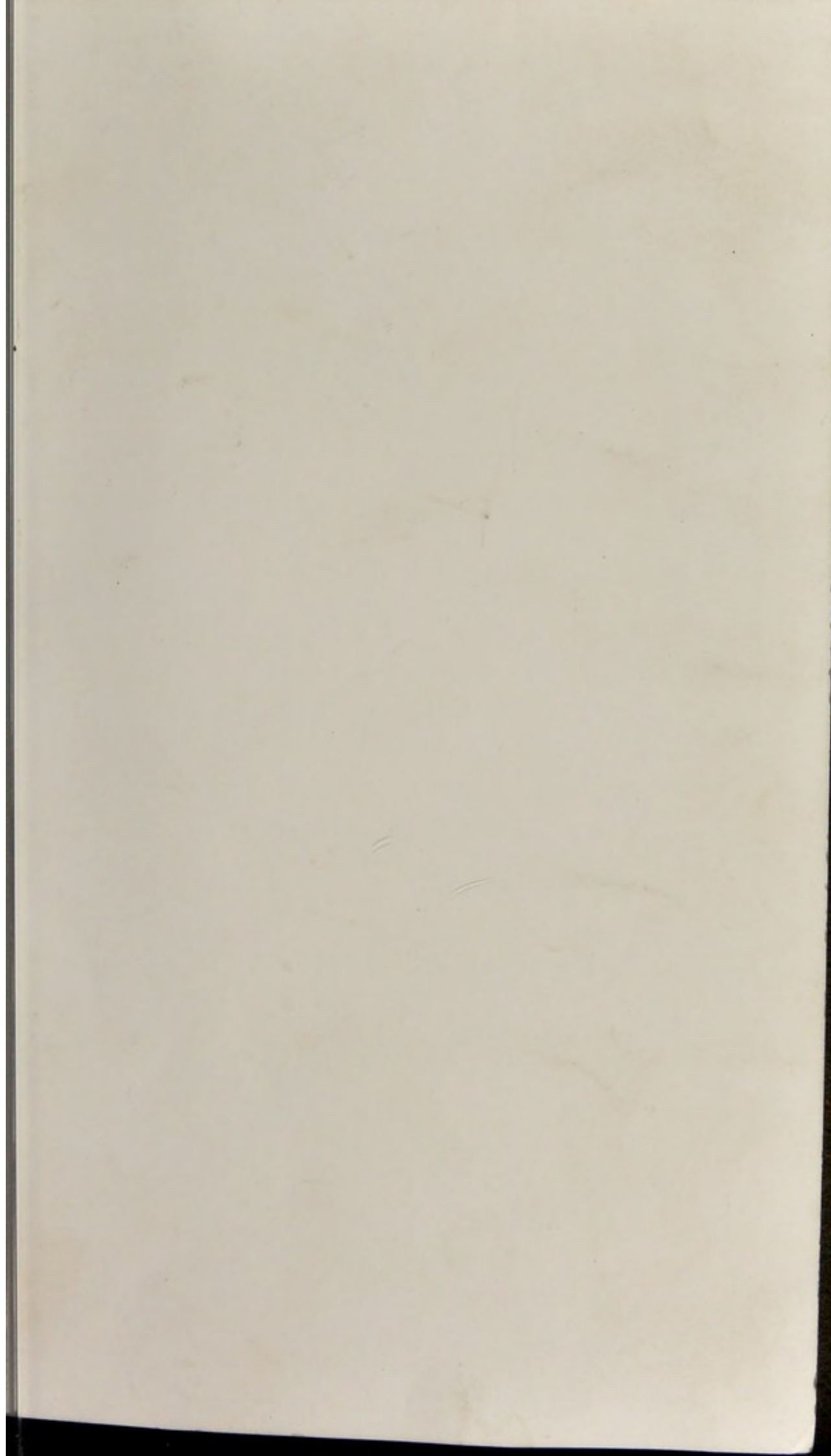
License and attribution

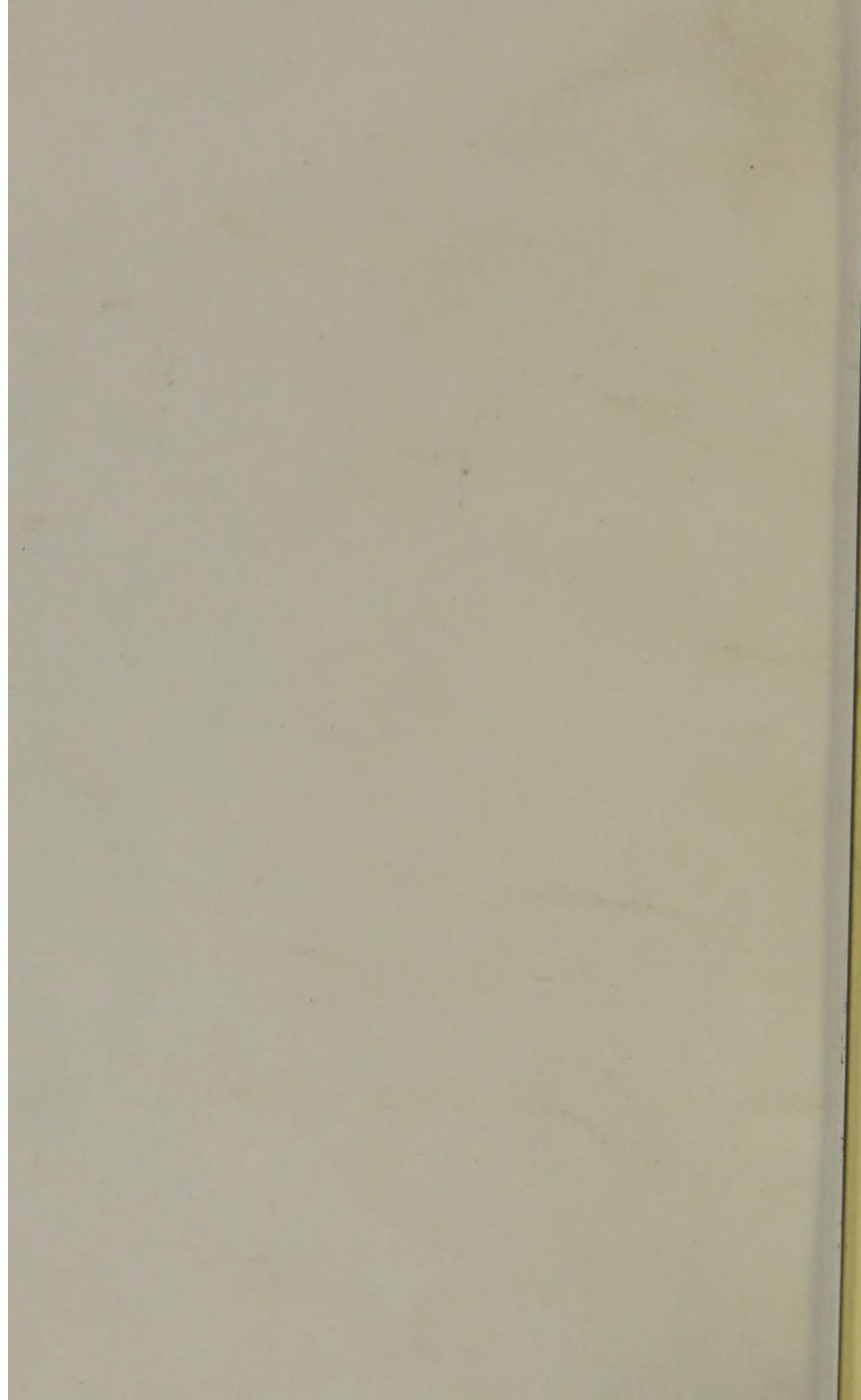
This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

To Wm Long Esq.
of the West Country
from his obliged friend
The Author

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

CYNANCHE MALIGNA.

DISPUTATIO MEDICA

IN AUCURALIS

CYNANCHI MALIGNI

ANNUNTIUM SUMMO NUMINE

ET AUCTORITATE HONORABILIS VIRI CANCELLARII

ARCHIDUCIS AUSTRIACAE S. S. P. P.

DISPUTATIO MEDICA

IN AUCURALIS

IN AUCURALIS

ACADEMIAE MEDICAE VIENNAE

HONORABILIS VIRI CANCELLARII

PRO GRADU DOCTORIS

CYNANCHI MALIGNI

IN COMPTIBUS UNIVERSITATIS CLAUDIENSIS

ACADEMIAE MEDICAE VIENNAE

DISPUTATIO MEDICA

IN AUCURALIS

ACADEMIAE MEDICAE VIENNAE

ACADEMIAE MEDICAE VIENNAE

CLAUDIENSIS

ACADEMIAE MEDICAE VIENNAE

1772

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

2

DE

CYNANCHE MALIGNA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE DIGNISSIMI VICE-CANCELLARII

ARCHIBALDI DAVIDSON, S. S. T. P. P.

ET COLLEGII GLASG. PRÆFECTI;

NEC NON,

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,

ET

NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET
LEGITIME CONSEQUENDIS,

IN COMITIIS UNIVERSITATIS GLASGUENSIS,

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

CHRISTOPHERUS COOPER,

ANGLUS,

SOC. REG. MED. EDIN. SOC. ORDINAR.

AD DIEM XXX. MARTII, HORA ET LOCO SOLITIS.

GLASGUÆ:

TYPIS JACOBI MUNDELL, ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

1799.

DISPUTATIO MEDICA

IN AUGURIA

CYANANGHE MALIGNA

ANNUNTIAT SUMMO NUMINE

ARCHIBALDI DAVIDSON, S. T. P.

ET COLLEGIÆ GLASG. P. R. E. C. T.

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU

NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO

A PRO GRADU DOCTORIS

IN COMITIIS UNIVERSITATIS GLASG. E. N. S.

CHRISTOPHERUS COOPER

GLASGOW

GLASGOW: ADAMSON & CO. PRINTER.

1792

GULIELMO KINNARD

LONDINIENSI,

ARMIGERO,

PACI

IN

MIDDLESEXIA

PRÆFECTORUM

UNI,

PÆREXIGUUM

AMICITIÆ ET OBSERVANTIÆ

TESTIMONIUM,

HANC

DISPUTATIONEM,

GRATO ANIMO,

D. D. CQUE

CHRISTOPHERUS COOPER.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
CYNANCHE MALIGNA.

CHRISTOPHERO COOPER, AUCTORE.

PROŒMIUM.

§ I. **C**ONSIDERANTI, de qua re, summos medicinæ honores petiturus, scribat, multi fanè morbi sese offerunt. Horum verò nulli sunt, quos magis oportet medicinalium honorum ambitiosum scire et scriptis tractare, quàm ii, qui, tabo pestilente orti, contagione vulgantur; quippe enim cùm frequentes sunt, tum, quoties grassantur, plurimos rapiunt.

II. Morbus, de quo scribere nobis in animo est, nulli eorum, qui contagione serpunt, gravitate signorum et periculo secundus est. Per-
fæpe enim, medicinâ parùm valente, ægros ab-
sumit : semper à medicis præsentaneum deside-
rat efficacissimumque auxilium.

DEFINITIO.

III. CULLENUS ex ingenio clarus, quique cæteris, qui in classes, ordines, et genera, morbos disposuerunt, palmam præripuit, *cynanchen malignam* optimè definivit. Quocirca, ad rem nostram fati erit ipsius verba citare.

“ *Cynanche tonsillas et membranam faucium*
“ *mucosam afficiens tumore, rubore, et crustis mu-*
“ *cosis, coloris albescentis vel cineritii, serpentibus,*
“ *et ulcera tegentibus ; cum febre typhode et exan-*
“ *thematis.*”

HISTORIA MORBI.

IV. IN australibus EUROPAE partibus, *cynanche maligna*, anno hominum generis salutis millesimo sexcentesimo decimo, nota est; at maximè NEAPOLI, ubi, ficuti literis proditum est, viginti ampliùs annos grassata est.

V. Verùm non, ante annum, post CHRISTUM natum, millesimum septingentesimum quadragesium octavum, in ANGLIA apparuit. Tunc verò temporis, adeò gravis erat et lethalis, ut in eam summam curam intenderent medici præclari haud pauci, præcipuè FOTHERGILIUS, qui, quantùm scimus, omnium nostratum primus accuratè descripsit.

VI. *Cynanche maligna* plerumque autumnò primâve hieme invadit; præcipuè, si præterita æstas solito calidior fuerit.

VII. Infantes et impuberes, præ adultis, morbo, quem persequimur, opportuni sunt; puellæ, ut observârunt medici, præ pueris.

VIII. Quanquam nulli sunt hominum, qualifcunque iis corporis constitutio sit, quin hoc morbo corripiantur, dummodo tabo, quo concitatur, impleti sint; ii tamen, qui prægressis morbis, aliifve caufis, multùm debilitati sint, apti, præ cæteris, sunt, quos adoriatur.

IX. *Cynanche maligna* à vertigine incipit, et à horroribus, quos, haud multò pòst, calores excipiunt. Postea verò quàm æger aliquandiu inhorruit viciffimque incaluit, calore intenso neque intermittente æstuat.

X. Simul atque eò perventum fit, caput vehementiffimè dolet: collum, contra confuetudinem, riget: fensus moleftus in faucibus est: naufeatur, haud rarò etiam contenta evomit, ven-

trculus; interdum etiã fluit alvus: inflammantur oculi et illachrymant.

XI. Internæ fauces introspicienti tumidæ apparent, et igneo rubore. At tumor tamen haud ita magnus est; nedum multum impedit, quò minùs æger cùm cibos satìs commodè devoret, tum spiritum hauriat et emittat. Haud multò pòst, maculæ plurimæ albescentes vel cinereæ in faucibus observantur; quæ membranâ, quæ infident, vix eminentiores sunt, at singulæ circumfiniuntur interstitiis, quæ, pro morbi gravitate, colore variant à rubicundo ad subnigrum nigricantemve. Hæ maculæ magis latefcunt magisque, atque, quoties crustæ, quæ eas formant, resolvuntur et decidunt, ulcera conspiciuntur.

XII. Humor acris et foetidus naribus effunditur, qui non has modò ipfas exedit, sed labia quoque; neque profectò vero abfimile est,

hunc humorem in stomachum et intestina devoratum, vomitum movere et diarrhœam.

xiii. Febris interea continuat : pulsus artiarum parvus est, frequens et inæqualis : æger ægrè fert morbum ; simulque anxius est, et ad animi deliquium proclivis. Posteriora hæc signa, vesperscente die, ingravescent ; neque priùs levantur, quàm matutino somno brevi et inquieto sudor in summo corpore oritur, et aliquantùm remittit febris.

xiv. Præ debilitate totius corporis, *animales* quæ nominantur *functiones*, imbecillæ sunt. Nonnunquam delirant ægri ; nonnunquam sopore opprimuntur.

xv. Secundo ferè morbi die, facies, collum, et pectus efflorescunt papulis, et nonnihil tument. Hæ papulæ interdum exiguæ et discretæ sunt, sed plerumque confertæ, rubræ et con-

fluentes. Manus haud rarò rubent usque ad digitorum summitates.

xvi. Papulæ neque certo tempore apparent, neque ad certum tempus perstant. Plerumquæ verò, quatuor ferè diebus, resolvuntur à cuticula, et squamatim decidunt. At neque papulis erumpentibus neque evanescentibus remittit semper morbus. Contrà, delirium cæteraque periculosa signa singulis sæpe horis ingravescent, atque æger, quarto quintove morbi die, plerumque ante septimum, moritur.

xvii. Morbi mitioris, qualis mortem non denunciat, signa, quæ spem injiciunt aut securitatem pollicentur, tertio, quarto, quintove die sese ostendunt. Papulis evanescentibus, calor summæ cutis minuitur; pulsus ex celerrimo tardior fit; ulcera faucium internarum paulatim fanescunt; atque, somno naturali et appetitu redeuntibus, æger tandem ad salutem redit.

DIAGNOSIS.

XVIII. SOLI morbi, inter quos et *cynanchen malignam* tanta signorum communitas est, quanta errorem creare possit, sunt *cynanche tonsillaris* et *scarlatina anginosa*. Quibus itaque notis hi morbi ab illo dignoscantur, hîc loci paucis dicendum est.

XIX. *Cynanche tonsillaris*—robustos et validos adoritur; eique tam impuberes quàm adulti, tam mares quàm foeminæ, opportuni sunt. Contrà, *cynanche maligna* infantes et pueros, potiùs quàm puberes, invadit; foeminas, quàm mares; atque naturâ imbecillos, et morbis debilitatos, quàm constitutione corporis firmos, et prosperâ valetudine gaudentes.

XX. Quinetiam, *cynanche maligna* pestilens est, atque autumnò præcipuè et hieme grassatur.

Cynanche tonsillaris nunquam contagione vulgatur, atque verno potissimum tempore fauces inflammatione afficit. Ille morborum pulsu articularum celeri, imbecillo et inæquali cognoscitur; hic, frequente, valido et duro. Ille duntaxat levem faucium dolorem movet; hic, contrà, gravissimum. Denique, nausea, vomitus, diarrhœa, ulcera faucium foetida, magna debilitas, perpetua anxietas et præcordiorum gravitas, delirium, et hebetes oculi, plùs fatis ostendunt, ægrum *cynanche malignâ* laborare.

XXI. *Scarlatinam anginosam*—à *cynanche malignâ* distinguere, haud æquè facile est. Nullam inter eas differentiam, seu dissimilitudinem, esse, qua clarè dignoscantur, mihi videtur. Genere convenire, gradu differre, adductus propterea sum, ut credam, quòd, ut sæpe vidi, ex eodem tabo pestilente enascuntur.

XXII. Ejusdem generis varietates esse, opinantur multi auctores, clari in primis; præci-

puè WITHERINGIUS, qui in *scarlatinam anginosam*, summam diu curam intendit, eandemque accuratè et luculenter descripsit. Diu existimavit, *cynanchen malignam* et *scarlatinam anginosam* diversos genere esse morbos; sed longâ observatione et experienciâ inductus est, ut in contrariam iret opinionem. In re verò tantâ ipsius verba ponam.

XXIII. “ Since the year 1778, an epidemic
“ has frequently presented itself to my observa-
“ tion, both in the town of BIRMINGHAM and
“ its neighbourhood, as well as in several parts
“ of the surrounding counties. From the most
“ assiduous attention to the subject, ever since
“ that time; from observing it, in every differ-
“ ence of season, exposure, age, and tempera-
“ ment; I am now persuaded, that the *scarlati-*
“ *na anginosa* and the *angina gangrænosa* consti-
“ tute but one species of disease; that they
“ owe their existence to the same specific con-
“ tagion; that the varieties, in their appear-

“ance, depend upon contingent circumstances ;
 “and that the greatest differences are not
 “greater than those of the distinct and con-
 “fluent small pox *.”

xxiv. Si omnia adducerem argumenta, quibus confirmaretur hæc (xxiii.) opinio, non solum tempus inutiliter consumerem ; sed etiam declinarem à proposito, atque fines hujusmodi disputationi concessos transgrederer. Nullâ igitur morâ, ad causas transibo, ex quibus oritur morbus, quem persequor.

---

* Vid. WITHERING. *On Scarlet Fever and Sore Throat*, p. 8.

CAUSÆ REMOTÆ.

XXV. Hujus generis causarum aliæ humanum corpus morbo opportunum faciunt, aliæ in opportuno corpore morbum excitant. Illæ, medicorum linguâ, *prædisponentes* nominantur; hæ, *excitantes*. De utrisque ordine pauca dicenda sunt.

XXVI. *PRÆDISPONENTES*.—Ad causas, quæ nostra corpora in *cynanchen malignam* proclivia reddunt, pertinet laxitas fibrarum, ex quibus musculi constituuntur. Hinc patet ratio, quare infantes, præ adultis, hic morbus adoriatur; quare fœminas naturâ et sedentariâ vitâ delicatas et laxas, præ maribus robustis, laboriosis, et musculis firmioribus: etenim corpora, uti observârunt medici, utcunque laxata, cæteris aptiora existunt, quæ periculoso hoc morbo corripiantur.

xxvii. Eodem item genere comprehenditur debilitas. Effici autem hæc potest plurimis causis, veluti fatigatione qualibet; diætâ tenui et parcâ; magnis profluviis seu sanguinis, seu alvi, seu mensium; animo seu timore, seu mœrore, seu aliâ qualibet ægritudine demisso; frigore et humore corpori diu admotis; ebriositate; et mulierofitate: quæ fanè omnia, ut fatîs supèrque constat, corpora hominum debilitando morbis pestilentibus opportuniora reddunt.

xxviii. *EXCITANTES*.—Ad hoc caufarum genus pertinet paludum anhelitus. Multi enim maligni morbi palustrium locorum exhalationibus enascuntur; præcipuè, si æstuante sole harum vis intendatur.

xxix. Quàm insalubres sint vapores paludum et palustrium locorum, EUROPEI, qui in BATAVIA INDIAE ORIENTALIS peregrinantur, nimis cognoscunt. Fortes ibi viri plurimi, æ-

tate florentes, quotannis humidi cœli gravitate pereunt; atque, uti semel observavi, morborum, quibus absumuntur, unus *cynanche maligna* est.

xxx. Ejusdem (xxviii.) generis sunt vapores, quos exhalant putrescentia, seu excrementa cadaverave animalium, sive emortua ea quæ terrâ nascuntur. Hanc ob rem, carceres, naves, valetudinaria, castra, ubi magna vis hominum in arctum spatium congregatur, hujus pestis fœcunda sunt; maximè, si idonea simul vestitûs et munditiæ ratio non habeatur.

xxxi. Ortum pestilens his (xxviii.—xxx.) parentibus tabum, *cynanchen malignam* generat; lethalem fanè morbum, qui, primùm ut generatus, ministeriis in vicem, et contactu longè latèque grassatur.

CAUSA PROXIMA.

xxxii. NUNC inter omnes ferme auctores convenit, proximam *cynanches malignæ* causam esse tabum pestilens sui generis, quod aliquo corpus modo penetravit.

xxxiii. “Causa,” ait HOMIUS, “proxima
 “hujus morbi est *miasma* quoddam sui generis
 “corpori ab aëre vel corporibus antea affectis
 “communicatum. Frequens morbi ad astan-
 “tes et totam familiam, per spiritum vel fa-
 “niem ore rejectam, transmissio, morbum con-
 “tagiosum demonstrat.”

xxxiv. At qua tamen naturâ fit hoc (xxxii.) tabum, et quemadmodum in corporibus humanis, quæ penetraverit, signa sibi propria concitet, prorsus ignoratur, et diu forsitan ignorabitur. De re igitur ignota, filere fatius videtur, quàm inania et fortasse falsa dicere.

PROGNOSIS.

xxxv. Quum, uti medici comperti sunt, *cynanche maligna* tam sæpe in gangrænam transeat, aut diarrhœâ ægri vires exhauriat; æger multum periclitatur, præcipuè si medicum non tempestivè advocaverit.

xxxvi. Ubi nausea, vomitus et purgatio vehementer urgent, ægrotus brevi plurimum debilitatur, neque cætera mala, quæ parit morbus, ferre potest. Mali igitur morbi testimonium est, si, unâ cum his, febris nihil remittit. Neque verò bonum signum est, caput atque dorsum graviter dolere, simulque ægrum mente alienari. In summo periculo versatur, cui in faucibus ulcera livescunt aut nigricant; cui summa cutis inardescit; cujus ex ore halitus admodum foetet; cuique lingua nigrâ crustâ ob-

tegitur. Denique, fervari vix potest is, cujus ex naribus sanguis subinde profluit.

xxxvii. Contrà, scire licet, ægrum non periclitari, si ulcera rubescunt; si vomitus et diarrhœa vel non omnino, vel paulisper tantùm, urgent; si ægro mens constat, oculique, sicut sani, nitent; si, post papulas ortas, signa aliquantùm remittunt, et adhuc magis, quo tempore hæ à cute resolutæ squamatim decidunt.

xxxviii. Medicorum interest animadvertere, qualis tempestas sit; quid anni tempus; qualis ægri corporis habitus: sine enim horum notitia, non facilè quicquam in futurum præfagire poterunt.

xxxix. Verùm, etiam his (xxxvii. et xxxviii.) cognitis, caveant medici, ne, de *cynanches malignæ* eventu, quid temerè vel inconsideratè prædicant: nam fallax adeò morbus est, ut haud rarò lætam salutis spem, quam injecerint, brevi vanam et irritam faciat.

CURATIO.

XL. NUNC ad longè utilissimam rei nostræ partem transeundum est; in qua quàm paucissimis dicendum, qua ratione morbus periculosus, quem persequimur, ad sanitatem perducat.

XLI. Hunc in finem, medici alia atque alia medicamenta experti sunt, pro opinione, quam de morbi natura tenuerunt. De horum præcipuis, pauca dicemus.

XLII. *SANGUINIS MISSIO*.—Medici olim, præsertim HISPANICI et ITALICI, præcipere, ut, ineunte *cynanche malignâ*, mitteretur ex ægro sanguis, solebant. Atque, quum, apud medicos aliorum vestigiis inhærentes, potius quàm rationi insistentes, diu morbi cognitio extra artem, medicina intra usum esset, mos sanguinem,

initio hujus morbi, incisâ venâ, mittendi, usque ad FOTHERGILII tempus inveteravit.

XLIII. Hic verò medicus, ex doctrina et ingenio clarus in primis, naturâ *cynanches malignæ* meliùs cognitâ atque intellectu, non tanti putavit auctores, quanti ægros; ideoque missionem sanguinis, quæ, sicuti periculo compertus est, non modò non prodest, sed ægrum ferè jugulat, vehementer improbavit. Sed in re tanta auctorem ipsum pro me ponam,

XLIV. 1. “ Bleeding in this disease, has, in
 “ general, been observed to be prejudicial;
 “ some indeed admit of it, at the first attack,
 “ without any sensible inconvenience; but a
 “ repetition of it, even when the disease is mild
 “ and favourable, seldom fails to aggravate
 “ the symptoms, and in some cases it appears
 “ to have produced very fatal consequences.

2. “ The heat, restlessness, delirium, and

“ difficulty of breathing, which this evacuation
“ commonly prevents or mitigates in other
“ cases, in this are increased by it, nor does
“ the swelling of the tonsils, fauces, &c. seem
“ to receive the least benefit from it; on the
“ contrary, though the fullness of these parts
“ decreases, yet the sloughs thicken, or change
“ to a livid or black colour, the external tu-
“ mor grows large, and the spitting continually
“ diminishes.”

3. In subnexus adjicit “ the heat, indeed, and
“ quickness of the pulse, seem, at first, to be
“ affected by this evacuation; but they com-
“ monly return, after a fallacious respite, with
“ greater violence. The patient is seized with
“ difficulty of breathing, falls into cold sweats
“ and stupor, and dies suddenly *.”

XLV. FOTHERGILIO, hac de re, accedit

---

* Vid. FOTHERGIL. *On the Ulcerous Sore Throat.*

HUXHAMUS, auctor gravissimus, qui *cynanchen malignam* accuratè descripsit. Opinionem horum medicorum recentiores auctores confirmant; atque, nostris temporibus, sanguinem ex iis hoc morbo correptis mittendi usus, ex toto, exolevit.

XLVI. Namque, etiamsi initio fauces inflammatione afficiantur, tamen, modò ex cæteris signis fit, quamobrem *cynanche malignâ* ægrum corripì suspicemur, satius erit permittere, ut inflammatio in suppurationem transeat, quàm sanguinem detrahendo vires dissipare, usque eò forsitan, ut æger vim reliqui morbi ferre nequeat; id sanè, quod cautissimè vitandum est.

XLVII. *PURGATIO*—vix minùs iis, qui *cynanche malignâ* laborant, nociva est, quàm missio sanguinis. Hujus morbi ratio tantùm postulat, ut alvus leniter solvatur; id, quod tutò fieri potest esculentis laxantibus, fructibus maturis,

aut emollientibus lenioribus ex inferiore parte infusis.

XLVIII. *VOMITIO*,—ineunte *cynanche malignâ*, ægris haud parùm prodest; non solùm ventriculū fordibus liberando, sed etiam eas faucium partes detergendo quæ gargarizari nequeunt.

XLIX. Quæ, hunc in (xlviij.) finem, vomitoria ab ægro assumenda sint, ex cognita morbi ratione judicandum est, et viribus, quæ ægro supersint. Plerumque tamen *ippecacuanæ* primas concedunt medici, quia alvum minùs afficit, quàm præparata vomitoria ex *antimonio*.

L. *EXULCERATIO*—externarum faucium, *cynanche malignâ* laborantibus, initio, multùm opitulatur. Quinetiam, exulceratoria, ventriculi regioni imposita, haud rarò sistunt vomitum, quem alia medicamenta sedare nequērunt.

LI. *ACIDA*,—vegetabilia seu mineralia, illa verò præcipuè, morbo, de quo disputatur, implicitis non solùm grata in primis sunt, sed etiam multùm proficiunt. Si verò, uti interdum, alvum moveant, protinus intermittenda sunt.

LII. *GARGARIZATIONES*.—Maxima interea oris et faucium cura habenda est, ne fordibus turpiter squalcant. Hoc consilio, gargarizanda subinde sunt medicamentis, ex iis quæ putredini obstant. Infantium, qui ipsi gargarizatione uti nequeunt, ora et fauces chirurgus aut assidentes, ejusdemmodi medicamentis, clysteris ope immixtis, gargarizare possunt.

LIII. Varia, quibus gargarizentur fauces, medici experti sunt. Aqua verò, qua maceratae rosæ sint, aut aqua cocta ex *cinchonæ* cortice, quam gratè acidulam additum *acidum sulphuricum* reddiderit, cæteris fortasse anteposenda est.

LIV. *CINCHONÆ CORTEX*.—Cæteris verò medicamentis, quibus *cynanche malignæ* subveniatur, primas *cinchonæ* cortici deferunt medici; qui, uti monet CULLENUS, ab initio morbi, usque ad finem, ægris parcâ haud manu porrigi debet. Quàm optimè hoc medicamentum morbo conveniat, docet quotidiana medicorum experientia.

LV. Hujus corticis pulvis, dummodo ventriculo idoneus fit, præparatis ex eo anteferendus est. Si, quod interdum accidit, alvi profluvium movet, singulis dosibus paucas *tincturæ opii* guttulas addere oportet. Accidit interdum, ut infantes hoc medicamentum nequeant vel nolint assumere. Tunc ejusdem copia, à duabus drachmis ad semunciam, in alvum subterdari debet.

LVI. *VINUM*—medicamentorum, quæ *cardiaca* nominantur, iis, qui *cynanche malignâ* laborant, longè optimum est et jucundissimum.

Vel adhibeatur unâ cum *cinchonæ* cortice, vel temperatum aquâ et saccharo in potum gratissimum, quem nostrates *negum* nominant. Quantum vini assumendum sit, judicabit medicus, considerando quæ sit ægroti ætas, et animadvertendo ex illo, necne, commodum hic accipiat.

LVII. Vinum eâ copiâ assumptum, quam morbi ratio requirat, ægris plerumque multimodis opitulatur. Namque delirium sedat; pulsus arteriarum tardiores, at validiores, reddit; calorem cutis minuit, et lenem haud rarò elicit sudorem; atque, mirum in modum, anxietatem et præcordiorum gravitatem levat, somnumque conciliat.

LVIII. *OPIUM*,—ad alvi profluvium, quo ægri vires sæpe admodum dissipantur, inhibendum plurimum pollet. Ni hoc profluvium opportunè sistatur, vel saltem tardetur, brevi ægrum in extremum discrimen adducit. Ad

continendam quoque alvum, si quando nimis fluit, vinum, in quo coctum cinnamomum sit, efficacissimum est.

LIX. Simul ut *cynanche maligna* invasit, æger in lectum se recipere debet; atque, si, post assumptum vomitorium, nausea et vomitus justo diutius vexant, ferme sedari possunt *citrate potassæ* effervescente, cui viginti quinque seu triginta *tincturæ* opii guttulæ additæ sunt.

LX. *MUNDITIA*.—Maximi momenti est, cubiculum, ubi æger lecto tenetur, quàm maximè purificare, et aëra in id per fenestras apertas subinde intromittere; simulque ægrum ipsum stragulis non opprimere. Quantum hoc morbo ægris munditiæ ratio constans proficiat, ipse, duos abhinc annos, compertus sum. Res, uti erant, breviter narrabo.

LXI. 1. Puella decennis haud obscuro loco nata, quæ maximâ vi *cynanches malignæ* labora-

bat, ad sanitatem perducta est multo usu *cinchonæ* corticis, et *vini rubri Lusitanii*. Præterea verò aëri frigido exposta est, atque spongiâ succidâ mixtis aquâ et aceto subinde exterfa; quibus minuebantur delirium et cutis calor, quæ utraque eam admodum vexabant.

2. Inductus sum, ut hanc (lxi. 1.) curationem experirer, magno levamine, quod accepit ex aqua frigida, quam ei roganti ut biberet permissum est.

3. Hæc ægra magnam vim humoris purulenti et acerrimi profudit ex naribus et auribus; et, quod mirum, etiamsi se cæteroquin confirmaverit, hætenus tamen surda est.

LXII. Linthea ægrorum vestimenta frequenter novanda sunt, et omnia excrementa quamprimum ex cubiculo submoyenda. Lecto quoque, quo affiguntur, acetum aspergere utilissimum erit, et haud scio annon etiam cubiculum, modo

quem proposuit CARMICHAEL SMITHIUS, nonnunquam fumigare.

LXIII. Haud rarò accidit, ut ii, qui hoc morbo defuncti sunt, tardissimè pristinum vigorem recuperent. Quò igitur citiùs confirmentur, debent cœlum aliquandiu mutare; se quotidie sub Jove sicco et puro leniter exercitare; diætâ nutriente, et concoctu facili vivere; et, quoties opus videatur, *cinchonæ* cortice et modico vini usu sibi indulgere.

FINIS.

quod proponit CARMICHAEL SMITHUS, non

invenimus tumorem.

Quod si tumorem non invenimus, tumorem non

est. Hanc tamen accidit ut si qui hoc mor-

bo defuncti sunt, tumorem primum vigorem

recuperent. Quod igitur cibus conficiantur,

debent cibus abundantiis mactis; de quodis

sub Jove sacro et puro laetitia exultant; dicitur

invenit, et concessu facili vivere; et quodis

opus videtur, cibus conficiet et quodis vix

visi sibi indulgere.

ERRATUM.

Pag. 11. lin. 9. pro an lege our.

ERRATUM

Page 11. line 12. for "and" read "or"
